



ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 925**

5 Ιουλίου 2005

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αίτηση της εταιρείας Β. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ - Δ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ο.Ε. για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά των εταιρειών ΑΦΟΙ Γ. ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ Ο.Ε. και ΑΡΓΟΣ Α.Ε. ΜΕΛΕΤΩΝ, ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ, ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 του ν. 703/1977, όπως ισχύει.. 1

Συμπληρωματική Εισήγηση της Γραμματείας, με υπ' αριθμ. πρωτ. 2102/15.4.2005, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 277/IV/2005 απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού.. 2

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

(1)

Αίτηση της εταιρείας Β. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ - Δ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ο.Ε. για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά των εταιρειών ΑΦΟΙ Γ. ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ Ο.Ε. και ΑΡΓΟΣ Α.Ε. ΜΕΛΕΤΩΝ, ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ, ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 του ν. 703/1977, όπως ισχύει.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

(ΑΠΟΦΑΣΗ[1] Αριθμ. 283/IV/2005)

Συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεων του 1ου ορόφου των Γραφείων της, την 9η Μαΐου 2005, ημέρα Δευτέρα και ώρα 17:30, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Μέλη : Νικόλαος Γεράσιμος
Θεόδωρος Δεληγιαννάκης,
Παναγιώτης Μαντζουράνης,
Λεωνίδας Νικολούζος
Ιωάννης Κατσουλάκος
Γεώργιος Τριανταφυλλάκης και
Χαρίσιος Ταγαράς.

Γραμματέας : Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά Τακτικά ή Αναπληρωματικά Μέλη, καίτοι προσκληθέντα δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η από 18.2.2005 (ημ. αριθ. πρωτ. 831) αίτηση της Β. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ - Δ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ο.Ε. για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά των εταιρειών ΑΦΟΙ Γ. ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ Ο.Ε. και ΑΡΓΟΣ Α.Ε. ΜΕΛΕΤΩΝ, ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ, ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 του ν. 703/1977, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν: α) Για την εταιρεία Β. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ - Δ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ο.Ε., ο νόμιμος εκπρόσωπος, Βασίλειος Παπαγεωργίου, Διαχειριστής της εταιρίας μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου Αθανασίου Ταξιαρχόπουλου, β) Για την εταιρεία ΑΦΟΙ Γ. ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ Ο. Ε., ο νόμιμος εκπρόσωπος Γεώργιος Παπαδέλος μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων Απόστολου Δράκου και Αθανάσιου Χαρμάνη και γ) Για την εταιρεία ΑΡΓΟΣ Α.Ε. ΜΕΛΕΤΩΝ, ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ, ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, οι νόμιμοι εκπρόσωποι Νικόλαος Μπιλίρης, Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρίας και Γεώργιος Βάνας, Γενικός Διευθυντής της εταιρίας μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων, Πέτρου Σελέκου και Αθανασίας Αμπατζόγλου.

Στην αρχή της συζητήσεως τον λόγο έλαβε Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, Διευθύντρια της Ε.Α., η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγησή της και κατέληξε προτείνοντας, την απόρριψη της με ημ. αριθ. πρωτ. 831/18.2.2005 αίτησης της εταιρείας Β. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ - Δ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά των εταιρειών Γ. ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ Ο.Ε. και ΑΡΓΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ, ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ, ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ως ουσία αβάσιμη, δεδομένου ότι δεν πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 9 παρ. 4 του ν. 703/1977, όπως ισχύει.

---

[1] Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β΄/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...].

Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικατάστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

Στην συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω νόμιμοι εκπρόσωποι και πληρεξούσιοι δικηγόροι των εταιριών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις αυτών, έδωσαν διευκρινίσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν, η μεν αιτούσα την αποδοχή της αίτησής της, οι δε καθών, την απόρριψη αυτής, αναφερόμενοι και στα υπομνήματα που θα προσκομίσουν.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία στις ενδιαφερόμενες εταιρείες έως την Δευτέρα 16η Μαΐου 2005, προκειμένου να καταθέσουν τα υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 2α Ιουνίου 2005, ημέρα Πέμπτη και ώρα 13:00 στην ίδια ως άνω αίθουσα και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διατύπωσαν, προφορικώς και εγγράφως και τα υπομνήματα που κατέθεσαν οι ενδιαφερόμενες εταιρίες και την ενώπιον της Επιτροπής εν γένει συζήτηση της υποθέσεως:

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ :

Ι. Με την με ημ. αριθμ. πρωτ. 831/18.2.2005 αίτησή της και σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ.4 ν. 703/1977, η εταιρεία Β. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ - Δ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ο.Ε. (στο εξής ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ - ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ), που εδρεύει στη Λαμία, ζητά τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά των εταιριών ΑΦΟΙ Γ. ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ Ο.Ε. (στο εξής ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ), που επίσης εδρεύει στη Λαμία, και ΑΡΓΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ, ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ, ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ (στο εξής ΑΡΓΟΣ), που εδρεύει στο Δήμο Αιγάλεω και ειδικότερα, ζητά να υποχρεωθούν προσωρινά οι καθών, μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης επί της ήδη υποβληθείσης καταγγελίας, να προμηθεύουν την αιτούσα με τα διακινούμενα από αυτές έντυπα (εφημερίδες και περιοδικά), σύμφωνα με την παραγγελία που θα τους γνωστοποιεί καθημερινά και με τον τρόπο που την προμήθευαν μέχρι τη διακοπή.

ΙΙ 1. Στην αίτηση - όπως συμπληρώθηκε - αναφέρεται ότι η αιτούσα διατηρεί περίπτερο στο κέντρο της πόλης της Λαμίας, κύριο αντικείμενο της δραστηριότητας του οποίου, από το 1993, είναι η μεταπώληση εφημερίδων και περιοδικών, τις οποίες προμηθεύεται από τους διανομείς τύπου και ειδικότερα από τους εκάστοτε αντιπροσώπους των κεντρικών πρακτορείων διανομής τύπου, που καλύπτουν την περιοχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Φθιώτιδας. Στο περίπτερο που διατηρεί η αιτούσα, έχει χορηγηθεί από την Ένωση Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (εφεξής Ε.Ι.Η.Ε.Α.) η με αριθ. [...] άδεια πώλησης τύπου, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις της αρμόδιας Επιτροπής του άρθρου 3 ν.δ.2943/54 «Περί τρόπου πωλήσεως εφημερίδων και περιοδικών» (εφεξής Επιτροπή άρθ.3).

ΙΙ 2. Η διανομή του τύπου στην Ελληνική Επικράτεια, εδώ και πέντε τουλάχιστον χρόνια, διενεργείται αποκλειστικά από τη δεύτερη καθής εταιρεία ΑΡΓΟΣ και την ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ - ΕΥΡΩΠΗ (εφεξής ΕΥΡΩΠΗ), κάθε μία από τις οποίες διανέμει διαφορετικά έντυπα. Η ΑΡΓΟΣ έχει αναλάβει την αποκλειστική διανομή των εφημερίδων και περιοδικών «Το Βήμα», «Τα Νέα», «Ελευθεροτυπία», «Απογευματινή», «Nitro», «Play Boy», «Γυναίκα» κ.α.

ΙΙ 3. Οι εταιρείες ΑΡΓΟΣ και ΕΥΡΩΠΗ, διακινούν τον ημερήσιο και περιοδικό τύπο μέσω εμπορικών αντιπροσώπων, οι οποίοι έχουν συστήσει τοπικά υποπρακτορεία διανομής τύπου. Συνεπώς, οι ανωτέρω δύο εταιρείες, στην κορυφή της πυραμίδας διανομής τύπου, κατέχουν δεσπόζουσα (δυοπωλιακή) θέση, ακολουθούν από κάτω οι τοπικοί αντιπρόσωποί τους και στη βάση οι λιανοπωλητές των εντύπων, που συνδέονται με τους εμπορικούς αντιπροσώπους με συμβάσεις τοπικής διανομής. Για έναν λιανοπωλητή εντύπων δεν υπάρχει εναλλακτική πηγή προμήθειας, εκτός των δύο εταιριών διανομής και των τοπικών αντιπροσώπων τους.

ΙΙ 4. Η προαναφερθείσα Επιτροπή άρθ.3, λαμβάνοντας υπόψη τη συγκεκριμένη λειτουργία του συστήματος διανομής τύπου στην Ελλάδα και με σκοπό την με ίσους όρους και χωρίς διακρίσεις διακίνηση του τύπου και προκειμένου να συμβάλει με τον τρόπο αυτό στην πραγμάτωση της ελευθεροτυπίας, της πολυφωνίας και της ισότιμης προβολής, καθόρισε τις προϋποθέσεις χορήγησης των αδειών πώλησης τύπου και κωδικοποίησε τη διαδικασία αδειοδότησης και ανάκλησης των αδειών αυτών. Στο πλαίσιο των ανωτέρω προϋποθέσεων χορηγήθηκε στο περίπτερο της αιτούσας η ανωτέρω άδεια πώλησης τύπου.

ΙΙ 5. Η αιτούσα υπήρξε συνεπής στις συμβατικές υποχρεώσεις της για την προμήθεια των εντύπων, αναρτούσε όλα ανεξαιρέτως τα έντυπα σε εμφανή σημεία, τηρούσε το προβλεπόμενο ωράριο λειτουργίας και εξοφλούσε προσηκόντως τις ληξιπρόθεσμες οφειλές της. Εντούτοις, η πρώτη καθής, τον Οκτώβριο 2004, απαίτησε από την αιτούσα είτε να της καταβάλει το ποσόν των [...] Ευρώ, είτε να της εγχειρίσει τραπεζική εγγυητική επιστολή για το ποσό των [...]Ευρώ, ως εγγυοδοσία για την προμήθεια των εντύπων. Η αιτούσα αρνήθηκε να ικανοποιήσει την απαίτηση της πρώτης καθής, η οποία για το λόγο αυτό διέκοψε την προμήθεια του περιπτέρου που διατηρεί με περιοδικά στα τέλη Οκτωβρίου 2004 και με εφημερίδες στα τέλη Νοεμβρίου του ίδιου έτους. Έκτοτε, η αιτούσα εφοδιάζεται μόνο με τα έντυπα που πρακτορεύει η ΕΥΡΩΠΗ.

ΙΙ 6. Σημειωτέον ότι δικαίωμα πώλησης Αθηναϊκού τύπου έχουν μόνον τα σημεία πώλησης, τα οποία διαθέτουν τη σχετική άδεια από την Ε.Ι.Η.Ε.Α., μετά την έκδοση της οποίας οι υποπράκτορες είναι υποχρεωμένοι να τροφοδοτούν με έντυπα το αδειοδοτημένο σημείο πώλησης. Η άδεια ανακαλείται μόνο σε περίπτωση που το σημείο πώλησης δεν εκπληρώνει έστω και μία από τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από την Επιτροπή άρθ.3, ανάμεσα στις οποίες δεν είναι και η καταβολή οποιουδήποτε ποσού, ως εγγυοδοσία.

ΙΙ 7. Η αιτούσα κατ' αρχήν περιορίστηκε στην προσπάθεια επίλυσης της διαφοράς με προφορική διατύπωση των αιτιάσεών της στην πρώτη των καθών και με κοινοποίηση εξώδικης όχλησης στη δεύτερη, με την οποία της γνωστοποίησε την συμπεριφορά του υποπράκτορά της και ζήτησε να σταματήσει η αδικαιολόγητη άρνηση χορήγησης των εντύπων που πρακτορεύει, πλην όμως και από τις δύο εταιρίες αντιμετώπισε την σιωπή .

ΙΙ 8. Δεδομένης της κατά τα προεκτεθέντα δεσπόζουσας θέσης που επικρατεί στην αγορά διανομής εντύπων (η πρώτη των καθών, ως αντιπρόσωπος της δεύτερης έχει μερίδιο τουλάχιστον 60% επί του συνόλου των διακινουμένων εντύπων και το μονοπώλιο των διακινουμένων από

τη δεύτερη καθής εντύπων), η αιτούσα αδυνατεί να προμηθευτεί από άλλη πηγή τον συγκεκριμένο ημερήσιο και περιοδικό τύπο με αποτέλεσμα τη σοβαρή μείωση των πελατών της. Αυτό συνέβη διότι η πώληση τύπου συνοδεύεται από την πώληση και άλλων προϊόντων, όπως τσιγάρων κ.λπ. («αγορές ευκαιρίας»). Με τον περιορισμό, συνεπώς, της κύριας δραστηριότητας του περιπτέρου - που είναι η πώληση τύπου - πλήττεται ανεπανόρθωτα η λειτουργία του και κλονίζεται ισχυρά η θέση του έναντι των ομοειδών ανταγωνιστικών επιχειρήσεων, αφού είναι δεδομένη η προτίμηση των αναγνωστών-πελατών σε συγκεκριμένα έντυπα.

ΙΙ 9. Κατά τα έτη 2001, 2002, 2003 οι πωλήσεις της αιτούσας σε έντυπα που διακινεί η ΑΡΓΟΣ κάλυψαν ποσοστό [...]%, [...]% και [...]% αντίστοιχα, των συνολικών της πωλήσεων εντύπων, ενώ οι πωλήσεις σε έντυπα που διακινεί η ΕΥΡΩΠΗ κάλυψαν ποσοστό [...]%, [...]% και [...]%, αντίστοιχα. Το πρώτο 10μηνο 2004 οι πωλήσεις της αιτούσας σε έντυπα της ΑΡΓΟΣ κάλυπταν το [...]% του συνόλου των πωλήσεών της σε έντυπα, ποσοστό το οποίο τον Νοέμβριο μειώθηκε σε [...]% και τον Δεκέμβριο σε [...]%. Τα δε καθαρά κέρδη της από το σύνολο των πωλήσεών της κατά τα έτη 2001, 2002, 2003 και 2004 παρουσίασαν την ακόλουθη πορεία : [...], [...], [...], [...] αντιστοίχως.

ΙΙΙ 1. Η πρώτη των καθών δραστηριοποιείται, σύμφωνα και με το καταστατικό της, από το 1966, στους κλάδους (α) της αντιπροσωπείας ή μεσιτείας πώλησης εφημερίδων και περιοδικών και (β) του χονδρικού εμπορίου παγωτού και σοκολατοειδών. Συνεργάζεται με [...] σημεία πώλησης τύπου, για την διανομή των εντύπων της ΑΡΓΟΣ, στους νομούς Φθιώτιδας, Ευρυτανίας, Καρδίτσας, Τρικάλων και Λάρισας και απασχολεί [...] υπαλλήλους. Από τα ανωτέρω σημεία πώλησης, τα [...] είναι κοινά με το υποπρακτορείο διανομής των εντύπων της ΕΥΡΩΠΗ. Κατά δε το διάστημα 2003-2004 διέκοψε - για διάφορους λόγους - τη συνεργασία με [...] σημεία πώλησης.

ΙΙΙ 2. Το ύψος των πωλήσεων που πραγματοποίησε η αιτούσα σε σχέση με τα έντυπα των καθών και η προμήθεια που της κατέβαλε η ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ το χρονικό διάστημα 2000-2004, με βάση τα προσκομισθέντα από την τελευταία στοιχεία, είχε ως εξής:

Περίοδος	**Αξία Πραγματοποιηθεισών από την αιτούσα Καθαρών Πωλήσεων σε €**	**Αξία Καταβληθείσας στην αιτούσα Προμήθειας σε €**
2000	[...]	[...]
2001	[...]	[...]
2002	[...]	[...]
2003	[...]	[...]
Ιαν-04	[...]	[...]
Φεβ-04	[...]	[...]
Μαρ-04	[...]	[...]
Απρ-04	[...]	[...]
Μαϊ-04	[...]	[...]
Ιουν-04	[...]	[...]
Ιουλ-04	[...]	[...]
Αυγ-04	[...]	[...]
Σεπ-04	[...]	[...]
Οκτ-04	[...]	[...]
Νοε-04	[...]	[...]
Δεκ-04	[...]	[...]
2004	[...]	[...]

ΙΙΙ 3. Η καθής ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ, επικαλείται ως αιτία για την διακοπή αυτή φήμες που κυκλοφορούσαν στην αγορά της Λαμίας για προβλήματα ρευστότητας και αδυναμία πληρωμής των υποχρεώσεων της αιτούσας και αναφέρει ότι μετά από έλεγχο που διενήργησε διαπίστωσε ότι δεν ήταν διασφαλισμένη σε περίπτωση διακοπής της συνεργασίας της με την αιτούσα. Για τον λόγο αυτό, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι μέσες μηνιαίες πωλήσεις του σημείου πώλησης ανέρχονταν στο ποσό των [...] Ευρώ περίπου, ζήτησε από τον εκπρόσωπο της αιτούσας να της καταβάλει το ποσόν των [...] Ευρώ ως εγγυοδοσία για την απόδοση των εισπραχθεισών αλλά μη εκκαθαρισθεισών πωλήσεων. Αντί της καταβολής μετρητών πρότεινε στην αιτούσα να της καταθέσει έστω τραπεζική εγγυητική επιστολή για ποσόν [...] Ευρώ, άλλως θα διέκοπτε την συνεργασία τους. Η καθής ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ, κατόπιν της άρνησης της αιτούσας να ανταποκριθεί, διέκοψε τον εφοδιασμό της με περιοδικά μεν στις 26.10.2004 και με ημερήσιο τύπο στις 3.12.2004. Περαιτέρω, η ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ δηλώνει ότι μέχρι σήμερα (15.3.2005), με ζημία του υποπρακτορείου της το συγκεκριμένο σημείο πώλησης δεν έχει αντικατασταθεί, ούτε έχει επιδιωχθεί η αντικατάστασή του με άλλο σημείο πώλησης, ευελπιστώντας πως η αιτούσα θα ανέκαμπτε, θα ήταν συνεπής προς τις υποχρεώσεις της και θα συνεχιζόταν η συνεργασία τους.

ΙΙΙ 4. Η ΑΡΓΟΣ ιδρύθηκε το 1998, εδρεύει στο Δήμο Αιγάλεω, στο μετοχικό της κεφάλαιο συμμετέχουν η ΔΟΛ ΑΕ με [...]%, η Χ.Κ. ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. με [...]%. κλπ. δραστηριοποιείται δε στον τομέα πρακτόρευσης και διανομής ελληνικού ημερήσιου και περιοδικού τύπου, δυνάμει της με αριθ. 3244/Ε3/567/10.2.1999 Απόφασης του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, με την οποία της χορηγήθηκε άδεια ίδρυσης και λειτουργίας πρακτορείου εφημερίδων, περιοδικών και λοιπών εντύπων για πέντε χρόνια, η οποία ανανεώθηκε από 18.2.2004 για μία ακόμη πενταετία. Το μερίδιό της στη σχετική αγορά πρακτόρευσης και διανομής ελληνικού ημερήσιου και περιοδικού τύπου ανέρχεται σε 65%. Σήμερα διανέμει τα έντυπα 255 εκδοτικών επιχειρήσεων, που εκδίδουν 83 εφημερίδες, μεταξύ των οποίων «Το Βήμα», «Τα Νέα», «Απογευματινή», «Ελευθεροτυπία», «Αυριανή», «Εστία», «Espresso», «Ισοτιμία», «Το Ποντίκι», κ.ά. και 869 περιοδικά μεταξύ των οποίων τα «Men», «Nitro», «Γυναίκα», «Cosmopolitan», «Down Town», «Κλικ», «ΕΥΖΗΝ», «Κεφάλαιο», «Αθηνόραμα», «Μίκυ Μάους», «7 Μέρες TV», «Auto Car», «Δίφωνο», «AutoMoto», «Γαιόραμα», «Διακοπές», κ.ά. Σύμφωνα δε με τα στοιχεία που προσκόμισε, η ίδια δεν συνδέεται συμβατικά με τα κατά τόπους σημεία πώλησης, αλλά μόνο με τους υποπράκτορές της.

ΙΙΙ 5. Κατά την ΑΡΓΟΣ ουδέποτε η ίδια έδωσε οδηγία προς τον υποπράκτορα Λαμίας, διακοπής προμήθειας σημείου πώλησης τύπου. Εξάλλου, ούτε αυτή, πολλώ δε μάλλον ούτε ο εκάστοτε υποπράκτοράς της είναι αρμόδιοι για χορήγηση και ανάκληση εντολής πώλησης τύπου. Μόλις δε ενημερώθηκε για την πρωτοβουλία του υποπράκτορα Λαμίας να διακόψει την τροφοδοσία του σημείου πώλησης της καταγγέλλουσας, επικοινώνησε με αυτόν επισημαίνοντας την έλλειψη αρμοδιότητάς του για διακοπή τροφοδοσίας με Τύπο και τον προέτρεψε τόσο προφορικά, όσο και εγγράφως δια της από 22.12.2004 επιστολής της, να ξεκινήσει άμεσα να προμηθεύει Τύπο στο σημείο πώλησης της αιτούσας. Η ΑΡΓΟΣ εμμένει στη θέση της αυτή μέχρι και σήμερα. Την ίδια εντολή (περί τροφοδότησης του σημείου πώλησης με Τύπο) επανέλαβε προς την ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ και μετά την γνωστοποίηση σε αυτήν της καταγγελίας στην Επιτροπή Ανταγωνισμού που υπέβαλε η ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ - ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ.

ΙΙΙ 6α. Η Επιτροπή του άρθρου 3 του ν.δ. 2943/1954 είναι αρμόδια για την χορήγηση των αδειών πώλησης τύπου στα τελικά σημεία πώλησης και απαγορεύει στα πρακτορεία διανομής τύπου και στους υποπράκτορές τους στις διάφορες γεωγραφικές περιοχές της χώρας να εφοδιάζουν με τύπο σημείο πώλησης, που δεν διαθέτει σχετική άδειά της και ταυτόχρονα υποχρεώνει τους υποπράκτορες να τροφοδοτούν με τύπο κάθε αδειοδοτημένο σημείο πώλησης, το οποίο και υποχρεούται να διαθέτει το σύνολο των εντύπων ανεξαρτήτως των πρακτορείων που τα διανέμουν. Επίσης, η Επιτροπή άρθ.3, προβλέπει ότι η αμοιβή του κάθε σημείου πώλησης είναι ίδια σε ποσοστό επί της τιμής πώλησης του κάθε εντύπου και μπορεί να ποικίλει μόνο ανάλογα με την γεωγραφική περιοχή στην οποία είναι εγκατεστημένο το τελικό σημείο πώλησης. Οι παραπάνω υποχρεώσεις αποβλέπουν στην διασφάλιση του συνταγματικού δικαιώματος της ισότιμης διακίνησης και της πολυφωνίας του τύπου.

ΙΙΙ 6β. Η άδεια πώλησης τύπου ανακαλείται σε περίπτωση που το σημείο πώλησης δεν εκπληρώνει προσηκόντως έστω και μία από τις υποχρεώσεις που του επιβάλλονται από την Επιτροπή άρθ.3. Μεταξύ των υποχρεώσεων αυτών είναι και η έγκαιρη και προσήκουσα εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του σημείου πώλησης προς τους υποπράκτορες. Η μη έγκαιρη και προσήκουσα εξόφληση των οικονομικών υποχρεώσεων των σημείων πώλησης αποτελεί λόγο ανάκλησης της άδειας, ιδίως στην περίπτωση που η παραβατική συμπεριφορά είναι συστηματική ή συνεπάγεται την μεροληπτική οικονομική μεταχείριση των εντύπων από το σημείο πώλησης, δεδομένου ότι η υποχρέωσή του είναι να διαθέτει το σύνολο του τύπου και όχι μόνο του ενός πρακτορείου. Λόγο ανάκλησης της άδειας συνιστά, επίσης, η οριστική διακοπή λειτουργίας της επιχειρήσεως του αδειούχου που πιστοποιείται και με υπεύθυνη δήλωση ή επιστολή του κατόχου της άδειας, ή συγγενών του σε περίπτωση θανάτου κ.λπ., αλλά μπορεί να προκύπτει και από τη διακοπή λειτουργίας για χρονικό διάστημα που κατά την κοινή πείρα συνιστά εγκατάλειψη της επιχείρησης.

ΙΙΙ 6γ. Όταν τα υποπρακτορεία διανομής τύπου κρίνουν ότι συντρέχει κάποιος από τους λόγους ανάκλησης της χορηγηθείσας από την Επιτροπή άρθ.3 άδειας πώλησης τύπου, υποβάλλουν προς τα κεντρικά πρακτορεία το σχετικό αίτημα. Τα κεντρικά πρακτορεία διαβιβάζουν το αίτημα αυτό στην Επιτροπή άρθ.3 με σχετική επ' αυτού, μη δεσμευτική για την Επιτροπή, εισήγηση. Τα κεντρικά πρακτορεία διανομής τύπου και η Ε.Ι.Η.Ε.Α., μπορούν να ζητήσουν αυτοτελώς την ανάκληση της άδειας πώλησης τύπου από την Επιτροπή άρθ.3 μετά από καταγγελία οποιουδήποτε.

ΙΙΙ 6δ. Το υποβαλλόμενο από τους πράκτορες σχετικό αίτημα ανακλήσεως συνοδεύεται υποχρεωτικά με στοιχεία τα οποία τεκμηριώνουν κατά περίπτωση το αίτημα αυτό και ιδίως : α) εξώδικη επιστολή του υποπράκτορα προς το σημείο πώλησης, στην οποία παρέχεται προθεσμία συμμόρφωσής του, β) παραστατικά και σχετικά στοιχεία (δελτία συναλλαγής του υποπράκτορα με το σημείο πώλησης, εκθέσεις επιθεωρητών, επιστολές του σημείου πώλησης προς τα υποπρακτορεία, φωτογραφίες κλπ.), γ)

παραπεμπτική επιστολή προς το πρακτορείο με το ιστορικό του θέματος.

ΙΙΙ 6ε. Ο υποπράκτορας σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι το σημείο πώλησης δεν είναι συνεπές στις οικονομικές του υποχρεώσεις προς αυτόν ή δεν τηρεί τους όρους που συνοδεύουν την χορηγηθείσα σε αυτό άδεια, με αποτέλεσμα να θεμελιώνεται κατά τα ανωτέρω λόγος ανάκλησής της, μπορεί, αφού προηγουμένως θέσει σε αυτό προθεσμία συμμόρφωσής του με σχετική εξώδικη δήλωσή του και εκείνο δεν συμμορφωθεί μέχρι την παρέλευσή της, να διακόψει προσωρινά την προμήθεια τύπου στο συγκεκριμένο σημείο πώλησης. Την προσωρινή αυτή διακοπή προμήθειας τύπου γνωστοποιεί αμέσως στο πρακτορείο και ταυτόχρονα υποβάλλει αιτιολογημένο αίτημα για ανάκληση της άδειας πώλησης, το οποίο διαβιβάζεται από το πρακτορείο στην Επιτροπή άρθ.3.

ΙΙΙ 6στ. Αν η Επιτροπή άρθ.3 δεν κάνει δεκτό το αίτημα του υποπράκτορα για ανάκληση της άδειας συγκεκριμένου σημείου πώλησης τύπου προς το οποίο είχε διακόψει προσωρινά την χορήγηση εντύπων, αυτός (ο υποπράκτορας) υποχρεούται σε αποκατάσταση της οικονομικής ζημίας την οποία υπέστη το σημείο πώλησης με βάση τα έσοδα από την πώληση εντύπων σε αντίστοιχο χρονικό διάστημα προ της διακοπής.

IV 1. Η υπό κρίση υπόθεση αφορά κατ' αρχήν την αγορά διανομής έντυπου τύπου. Περαιτέρω, ο έντυπος τύπος μπορεί να διακριθεί σε επιμέρους σχετικές αγορές, βάσει συνδυασμού κριτηρίων όπως: η τιμή, η ποιότητα έκδοσης, η συχνότητα έκδοσης, το «επίκαιρο» της είδησης, η «διάρκεια ζωής» του προϊόντος, το περιεχόμενο/ θεματολογία, κ.ά.

IV 2. Με βάση τα ανωτέρω κριτήρια η αγορά του έντυπου τύπου δύναται να χωρισθεί κατ' αρχήν στις εξής διακριτές αγορές:

Α1) Αγορά των Εφημερίδων, οι οποίες με βάση χαρακτηριστικά, όπως: (α) ο χρόνος έκδοσης ή/ και η συχνότητα κυκλοφορίας τους, διακρίνονται σε: (i) Ημερήσιες, οι οποίες μπορούν να διακριθούν περαιτέρω σε Πρωινές και Απογευματινές, (ii) Κυριακάτικες, (iii) Εβδομαδιαίες, (iv) Δισεβδομαδιαίες, (v) Τρισεβδομαδιαίες, (vi) Δεκαπενθήμερες, (vii) Μηνιαίες και (viii) Ετήσιες, και (β) το περιεχόμενο/ θεματολογία τους, διακρίνονται σε: (i) πολιτικές, οι οποίες χωρίζονται έτι περαιτέρω βάσει της «ιδεολογικής/ κομματικής» τοποθέτησής τους σε δεξιές, κεντρώες, αριστερές κ.ά. κάθε κατηγορία των οποίων διαθέτει ένα κοινό ιδιαίτερα «αφοσιωμένο», (ii) οικονομικές, οι οποίες δύνανται μεν να διακριθούν περαιτέρω, αλλά η μεταξύ τους υποκατάσταση είναι σημαντική, (iii) αθλητικές, οι οποίες δύνανται επίσης να διαχωρισθούν περαιτέρω βάσει της αθλητικής ομάδας την οποία υποστηρίζουν, οι περισσότερες των οποίων διαθέτουν «αφοσιωμένους» φιλάθλους, (iv) ποικίλης ύλης-κοινωνικών/ καλλιτεχνικών νέων, (v) αγγελιών, κ.ά.

Α2) Δυνατό να υποστηριχθεί ακόμα και ότι κάθε εφημερίδα αποτελεί διακριτή αγορά, αφού για τον αναγνώστη της, όχι μόνο αποτελεί πηγή «αντικειμενικής» πληροφόρησης, αλλά επιπλέον εκφράζει και την πολιτική ή/ και ιδεολογική πεποίθησή του. Το αναγνωστικό κοινό επιλέγει την εφημερίδα, που είναι πλησιέστερη στις πολιτικές ή/ και ιδεολογικές πεποιθήσεις του, που την προτιμά από άποψη επιλογής θεματολογίας, δομής και παρουσίασης της ύλης, αρθογράφων κ.ά. και δύσκολα θα την υποκαταστήσει με άλλη εφημερίδα, ακόμα και της ιδίας πολιτικής/ιδεολογικής κατεύθυνσης. Η επιλογή άλλης εφημερίδας από αυτή της πρώτης προτίμησής του, ειδικά για τους Έλληνες αναγνώστες, συνήθως αποτελεί είτε επιλογή ανάγκης (διότι δεν βρήκε στα σημεία πώλησης που είναι διατεθειμένος να επισκεφθεί την εφημερίδα της επιλογής του), είτε συμπληρωματικό έντυπο πληροφόρησης, είτε για να αποκτήσει προσφερόμενα με αυτό αγαθά, όπως CD, DVD, κ.ά.

Β) Αγορά των Περιοδικών, τα οποία μπορούν να διακριθούν με βάση χαρακτηριστικά όπως: (α) τη συχνότητα κυκλοφορίας, σε: (i) Εβδομαδιαία, (ii) Δεκαπενθήμερα, (iii) Μηναία, (iv) Διμηνιαία, (v) Εξαμηνιαία, και (vi) Ετήσια, και (β) το περιεχόμενο/ θεματολογία, σε: (i) γυναικεία, ανδρικά, παιδικά, (ii) τηλεοπτικά, (iii) επαγγελματικά (οικονομικά, επιστημονικά, κλπ), (iv) τεχνολογίας, games, (v) σπόρ και χόμπυ (αυτοκινήτου, μοτοσυκλέτας, θαλάσσης, κυνηγίου, κλπ), (vi) μουσικά, θεατρικά/σινεμά, κ.λπ., (vii) αστρολογίας, (viii) γεύσης, (ix) σταυρόλεξα, (x) θρησκευτικά, (xi) κόμικς, (xii) οδηγοί (ταξιδιωτικοί/τουριστικοί κ.ά.), (xiii) πολιτικής, (xiv) γάμου, (xv) ποικίλης ύλης-κοινωνικών/ καλλιτεχνικών νέων, κ.ά. Ο συνδυασμός των ανωτέρω κατηγοριών περιοδικών μπορεί να δώσει διάφορες διακριτές σχετικές αγορές προϊόντων, όμως η διάκριση στις περισσότερες των περιπτώσεων είναι λιγότερο σαφής (ειδικά στα μη «εξειδικευμένα» έντυπα) απ' ό,τι στην περίπτωση των εφημερίδων.

Γ) Διάκριση θα πρέπει να γίνει επίσης μεταξύ του «τοπικού» και του «πανελλαδικού/αθηναϊκού» εντύπου τύπου, καθώς ο τοπικός τύπος εξ ορισμού επικεντρώνεται περισσότερο σε τοπικά (δημοτικά, νομαρχιακά ή περιφερειακά) θέματα, απ' ό,τι σε εθνικά ή/και διεθνή (ειδικά όσον αφορά τις αθλητικές και τις επιχειρηματικές ειδήσεις).

IV 3. Σε ότι αφορά την σχετική γεωγραφική αγορά, αυτή διαφοροποιείται σε σχέση με τη βαθμίδα διανομής. Επομένως, α) για την δεύτερη καθής εταιρεία πρακτορείας τύπου, ΑΡΓΟΣ, σχετική γεωγραφική αγορά θα πρέπει να θεωρηθεί το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, ενώ β) για την πρώτη καθής και υποπρακτορείο της δεύτερης, εταιρεία ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ, ως σχετική γεωγραφική αγορά θα πρέπει να θεωρηθεί κατ' αρχήν ο Νομός Φθιώτιδας, όπου δραστηριοποιείται και η αιτούσα επιχείρηση, ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, αλλά και οι νομοί Ευρυτανίας, Καρδίτσας, Τρικάλων και Λάρισας, σε κάθε έναν των οποίων δραστηριοποιείται υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και γ) σε ό,τι αφορά την αιτούσα, η οποία αποτελεί ένα τελικό σημείο πώλησης τύπου, σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται η περιοχή «ακτίνας δράσης» της, ήτοι η απόσταση την οποία είναι διατεθειμένος ο καταναλωτής να διανύσει για να προμηθευτεί τα προϊόντα της και ειδικότερα η «γειτονιά» στην οποία βρίσκεται το περίπτερο.

V 1α. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αποκλειστικά αρμόδια να λάβει τα κατά το άρθρο 9 παρ. 4 ν.703/1977 ασφαλιστικά μέτρα, κατόπιν αίτησης αυτού που έχει υποβάλει καταγγελία, όταν συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: α) πιθανολογείται παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1 ή/ και 2 του ν. 703/1977 και β) συντρέχει επείγουσα περίπτωση προς αποτροπή άμεσου και επικείμενου κινδύνου πρόκλησης ανεπανόρθωτης βλάβης στον αιτούντα ή στο δημόσιο συμφέρον.

V 1β. Η ένσταση των καθών περί έλλειψης δικαιοδοσίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού να επιληφθεί της κρινόμενης υπόθεσης, με την αιτιολογία ότι η διανομή του έντυ-

που τύπου στην Ελλάδα περιέχει λεπτομερείς, ειδικές ρυθμίσεις, ώστε η εφαρμογή του γενικού δικαίου του ελεύθερου ανταγωνισμού να περιορίζεται στις εξαιρετικές εκείνες περιπτώσεις, όπου οι ανακύπτουσες διαφορές δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές διατάξεις του δικαίου της διανομής του τύπου και το γενικό δίκαιο της σύμβασης. Στην ένδικη υπόθεση δε η διαφορά διευθετείται, πλήρως και εξαντλητικώς, στο πλαίσιο του άρθρου 3 του ν.δ. 2943/1954 και του δικαίου των συμβάσεων και συνεπώς δεν υπάρχει περιθώριο εφαρμογής του ν. 703/1977. Η ένσταση αυτή των καθών είναι απορριπτέα ως ουσιαστικά αβάσιμη. Ο νόμος 703/1977 εφαρμόζεται σε όλες τις επιχειρήσεις, δεν εξαιρεί δε των διατάξεων του τις επιχειρήσεις διανομής έντυπου τύπου, μολονότι στο νομοθέτη ήταν γνωστές οι ρυθμίσεις του ν.δ. 2943/1954.

V 2α. Η αιτούσα προσάπτει στις καθών παραβίαση του άρθρου 2 ν.703/1977, ως ισχύει, κατά το οποίο «Απαγορεύεται η υπό μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων καταχρηστική εκμετάλλευσις της δεσποζούσης θέσεως αυτών επί του συνόλου ή μέρους της αγοράς της χώρας. Η καταχρηστική αύτη εκμετάλλευσις δύναται να συνίσταται ιδία: α)...,β) ..., γ) εις την εφαρμογήν άνισων όρων δι' ισοδυνάμους παροχάς, ιδία εις την αδικαιολόγητον άρνησιν πωλήσεων, αγορών ή άλλων συναλλαγών, κατά τρόπον ώστε επιχειρήσεις τινές να τίθενται εις μειονεκτικήν εν τω ανταγωνισμώ θέσιν, δ) ...».

V 2β. Η παράβαση του άρθρου 2 του ν.703/1977 προϋποθέτει καταρχήν την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης στη σχετική αγορά, χωρίς όμως ο νόμος να ορίζει ή να περιγράφει τη θέση αυτή. Η έννοια της δεσπόζουσας θέσης διαμορφώθηκε κυρίως νομολογιακά τόσο σε κοινοτικό, όσο και σε εθνικό επίπεδο, όπου ακολουθήθηκε η κοινοτική πρακτική.

V 2γ. Μια επιχείρηση έχει δεσπόζουσα θέση, όταν κατέχει θέση οικονομικής ισχύος που της δίνει τη δυνατότητα να παρεμποδίζει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη σχετική αγορά και τη δύναμη να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες της και τελικά τους καταναλωτές. Σημασία, δηλαδή, δεν έχει η υποκειμενική πρόθεση, ούτε η πραγματική παρακώλυση του ανταγωνισμού, αλλά η αντικειμενική δυνατότητα μιας τέτοιας παρακωλύσεως. Η διαπίστωση της ατομικής δεσπόζουσας θέσης εξαρτάται από τον συνδυασμό διαφόρων παραγόντων: α) το μερίδιο αγοράς της επιχείρησης, β) το ποσοστό συμμετοχής άλλων ανταγωνιστών στην ίδια σχετική αγορά καθώς και τον βαθμό καθετοποίησής τους, γ) νομικά ή πραγματικά εμπόδια εισόδου άλλων ανταγωνιστών στη σχετική αγορά κ.ά., οι οποίοι (παράγοντες), εάν θεωρηθούν αυτοτελώς, δεν αποτελούν απαραίτητα ικανή προϋπόθεση για την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης, αλλά, όταν συνδυάζονται μεταξύ τους, οδηγούν στη δημιουργία της.

V 2δ. Όσον αφορά στον πρώτο παράγοντα, του μεριδίου αγοράς, όταν η θέση της επιχείρησης σε εθνικό επίπεδο είναι μονοπωλιακή ή σχεδόν μονοπωλιακή (ποσοστά της τάξης 80% έως 100%), τότε αυτή αποτελεί ισχυρή απόδειξη της δεσπόζουσας θέσης. Εν προκειμένω, αν ήθελε θεωρηθεί ότι κάθε εφημερίδα και δη καθημερινή-πολιτική, αθλητική κ.ά. όπως και ορισμένα εξειδικευμένα περιοδικά αποτελούν διακριτές σχετικές αγορές, τότε η ΑΡΓΟΣ ως μόνη πράκτορας/ προμηθεύτρια των συγκεκριμένων εντύπων κατέχει μονοπωλιακή θέση στις επιμέρους σχετικές αγορές διανομής αυτών στην Ελληνική Επικράτεια, ενώ η υποπράκτοράς της ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ κατέχει μονοπωλιακή θέση στη σχετική τοπική γεωγραφική αγορά του Νομού Φθιώτιδας, σε μικρό σχετικά μέρος της οποίας δραστηριοποιείται η αιτούσα. Σε κάθε περίπτωση πάντως, όπως προκύπτει από το Δελτίο κυκλοφορίας εφημερίδων της Ε.Ι.Η.Ε.Α., κατά το διάστημα 2000-2004 το μερίδιο της ΑΡΓΟΣ στην ευρύτερη αγορά διανομής εφημερίδων κυμάνθηκε σε πολύ υψηλά επίπεδα, της τάξης του 56,4% έως 62%, με μοναδική ανταγωνίστρια σε ορισμένες αγορές την ΕΥΡΩΠΗ, η οποία συγκεντρώνει το υπόλοιπο ποσοστό. Επίσης, σε ορισμένες αγορές διανομής περιοδικών εξειδικευμένου περιεχομένου (ταξιδιωτικοί οδηγοί για την Ελλάδα, επιστημονικά περιοδικά/γεωγραφίας και περιοδικά για τα προγράμματα ραδιο-τηλεόρασης) η ΑΡΓΟΣ κατέχει μερίδια, τα οποία φαίνεται να ξεπερνούν το 80% της αγοράς. Τα μερίδια που κατέχει η ΑΡΓΟΣ σε εθνικό επίπεδο κατέχει η υποπράκτοράς της σε τοπικό.

V 2ε. Όσον αφορά στον δεύτερο παράγοντα, του ποσοστού συμμετοχής άλλων ανταγωνιστών στην αγορά, στην προκειμένη περίπτωση διαπιστώνεται ότι για τα έντυπα τα οποία διανέμει η ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ ως υποπράκτορας της εταιρείας ΑΡΓΟΣ δεν υπάρχει άλλη ανταγωνιστική επιχείρηση, η οποία να δραστηριοποιείται στη διανομή αυτών. Στο σύνολο, όμως, της διανομής του εντύπου τύπου, εκτός από την εταιρεία ΑΡΓΟΣ δραστηριοποιείται και η εταιρεία ΕΥΡΩΠΗ, η οποία διανέμει μέσω άλλου υποπράκτορα τα υπόλοιπα (διαφορετικά) έντυπα.

V 2στ. Όσον αφορά στον τρίτο παράγοντα των νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου άλλων ανταγωνιστών στη σχετική αγορά, η ύπαρξη φραγμών εισόδου εμποδίζει ή καθιστά πολλές φορές αδύνατη την ανάπτυξη δυνητικού ανταγωνισμού, επειδή καθιστούν δύσκολη έως αδύνατη την υποκατάσταση των προϊόντων σε επίπεδο ζήτησης και προσφοράς. Εν προκειμένω, στην αγορά της ΑΡΓΟΣ, μόνο νομικό εμπόδιο εισόδου φαίνεται να είναι η παροχή σχετικής άδειας από τον Υπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ενώ για την ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ δεν φαίνεται να υπάρχουν νομικά εμπόδια εισόδου. Όμως, τα πραγματικά εμπόδια εισόδου είναι σοβαρά, αφού μια νέα επένδυση στην αγορά διανομής τύπου θα είχε αμφίβολη απόδοση, λόγω της ολιγοπωλιακής δομής της αγοράς αυτής και του γεγονότος ότι οι περισσότεροι και ισχυρότεροι των εκδοτικών οίκων, συμμετέχουν σε μία των δύο υφισταμένων εταιριών διανομής τύπου, που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Σε επίπεδο δε υποπράκτορα, η ΑΡΓΟΣ υιοθετεί την αποκλειστικότητα της γεωγραφικής περιοχής ευθύνης σε όλη την Επικράτεια.

V 2ζ. Επομένως, σύμφωνα με την ανωτέρω ανάλυση (υψηλό μερίδιο αγοράς, το οποίο ξεπερνά το 80% σε ορισμένες αγορές και πιθανολογείται ότι φτάνει το 100% σε άλλες, σημαντικά εμπόδια εισόδου ανταγωνιστών στην αγορά), η εταιρεία ΑΡΓΟΣ και ο υποπράκτορας της, στην ανωτέρω προσδιορισθείσα τοπική γεωγραφική περιοχή, πιθανολογείται ότι κατέχουν δεσπόζουσα θέση, τουλάχιστον σε ορισμένες επιμέρους σχετικές αγορές που αφορά η παρούσα υπόθεση.

V 2η. Το άρθρο 2 του ν.703/1977 (όπως και το αντίστοιχο άρθρο 82 της ΣυνθΕΚ) δεν απαγορεύει στις επιχειρήσεις να κατέχουν δεσπόζουσα θέση στην αγορά, απαγορεύει, όμως, την καταχρηστική εκμετάλλευση αυτής. Η άρνηση πώλησης αγαθών ή συναλλαγής, η οποία προβάλλεται από τη δεσπόζουσα επιχείρηση και δεν δικαιο-

λογείται αντικειμενικά απαγορεύεται, αφού θα μπορούσε να οδηγήσει σε περιορισμό του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές. Θα πρέπει δε να αποδεικνύεται ότι η δεσπόζουσα επιχείρηση δεν ήταν σε θέση να επιλέξει άλλο μέτρο λιγότερο επώδυνο από την άρνηση πώλησης για την προάσπιση των εμπορικών της συμφερόντων. Εν προκειμένω, η υποπράκτορας, ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ, ζήτησε εγγυητική επιστολή από το τελικό σημείο πώλησης, με την αιτιολογία ότι ήθελε να προασπίσει τα ίδια εμπορικά συμφέροντά της και του πρακτορείου ΑΡΓΟΣ, έπειτα από πληροφορίες για προβλήματα ρευστότητας της αιτούσας. Σύμφωνα με τα προσκομιζόμενα στοιχεία εγγυητική επιστολή είχε ζητήσει και από άλλο ένα τελικό σημείο πώλησης, χωρίς να αποτελεί πάγια πρακτική η προσκόμιση εγγυητικής επιστολής από όλα τα τελικά σημεία πώλησης. Στην επίδικη περίπτωση το τελικό σημείο πώλησης δεν την προσκόμισε, ισχυριζόμενο ότι προς διασφάλιση των συμφερόντων του υποπρακτορείου και κατ' επέκταση του πρακτορείου της ΑΡΓΟΣ αρκούσε η έως τότε συνεργασία και τυπικότητά του. Η άρνηση προμήθειας εντύπου τύπου, στην οποία προέβη το υποπρακτορείο δεν δικαιολογείται αντικειμενικά στην κρινόμενη περίπτωση, καθώς, ενώ θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η αναζήτηση εγγυητικής επιστολής, παρά το γεγονός ότι δεν αποτελεί πάγια πρακτική προς όλα τα τελικά σημεία πώλησης, δικαιολογείται κατά περίπτωση, εφόσον το τελικό σημείο πώλησης δεν εκπληρώνει τις οικονομικές του υποχρεώσεις, στη συγκεκριμένη περίπτωση από τα προσκομιζόμενα στοιχεία δεν αποδεικνύεται αφερεγγυότητα του τελικού σημείου πώλησης έναντι της ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ, ώστε να είναι δικαιολογημένη η αναζήτηση εγγυητικής επιστολής.

V 2θ. Πέραν αυτού: (i) Η Επιτροπή άρθ.3 υποχρεώνει τους υποπράκτορες να τροφοδοτούν με τύπο κάθε αδειοδοτημένο (από αυτήν) σημείο πώλησης, το οποίο και υποχρεούται να διαθέτει το σύνολο των εντύπων ανεξαρτήτως των πρακτορείων που τα διανέμουν. (ii) Η άδεια πώλησης τύπου ανακαλείται σε περίπτωση που το σημείο πώλησης δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε αυτό από την Επιτροπή άρθ.3. Η μη έγκαιρη και προσήκουσα εξόφληση των οικονομικών υποχρεώσεων σημείου πώλησης αποτελεί λόγο ανάκλησης της άδειάς του, ιδίως όταν η παραβατική συμπεριφορά είναι συστηματική ή συνεπάγεται την μεροληπτική οικονομική μεταχείριση των εντύπων. (iii) Όταν ένα υποπρακτορείο κρίνει ότι συντρέχει λόγος ανάκλησης της χορηγηθείσας από την Επιτροπή άρθ.3 άδειας πώλησης τύπου σε σημείο πώλησης, οφείλει να υποβάλει στο κεντρικό πρακτορείο (εν προκειμένου την δεύτερη καθής) σχετικό τεκμηριωμένο αίτημα, το οποίο, το τελευταίο, διαβιβάζει στην Επιτροπή άρθ.3, με σχετική επ' αυτού μη δεσμευτική για την Επιτροπή εισήγηση. (iv) Ο υποπράκτορας που διαπιστώνει ότι ένα σημείο πώλησης δεν είναι συνεπές στις οικονομικές του υποχρεώσεις προς αυτόν ή δεν τηρεί τους όρους που συνοδεύουν την χορηγηθείσα σε αυτό άδεια, με αποτέλεσμα να θεμελιώνεται κατά τα ανωτέρω λόγος ανάκλησής της, δύναται να διακόψει προσωρινά την προμήθεια τύπου σε αυτό, αφού όμως προηγουμένως θέσει στο σημείο πώλησης προθεσμία συμμόρφωσής του με σχετική εξώδικη δήλωσή του και εκείνο δεν συμμορφωθεί. Την προσωρινή διακοπή προμήθειας τύπου οφείλει να γνωστοποιήσει αμέσως στο πρακτορείο και να υποβάλει αιτιολογημένο αίτημα για ανάκληση της άδειας πώλησης, το οποίο διαβιβάζεται στην Επιτροπή άρθ.3.

V 2ι. Από τα τεθέντα υπόψη της Επιτροπής στοιχεία πιθανολογήθηκε ότι η υποπράκτορας εταιρεία ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ δεν προέβη στις παραπάνω σύννομες ενέργειες και περαιτέρω πιθανολογήθηκε ότι η ΑΡΓΟΣ δεν προέβη στις αντιστοιχούσες σε αυτήν σύννομες ενέργειες (π.χ. ενημέρωση της Επιτροπής άρθ.3). Συνεπώς, βάσει των ανωτέρω πιθανολογείται αφενός η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης στις επιμέρους σχετικές αγορές στις οποίες αφορά η υπόθεση τόσο της ΑΡΓΟΣ όσο και της ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ και αφετέρου κατάχρηση αυτής εκ μέρους των.

V 3. Κατά το άρθρο 1 ν. 703/1977, κατά το οποίο «απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε μορφής εναρμονισμένη πρακτική επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, ιδίως δε αυτές που συνίστανται: α)..., β).., γ)..., δ) στην εφαρμογή άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές στο εμπόριο, κατά τρόπο που να δυσχεραίνεται η λειτουργία των ανταγωνισμού, ιδίως δε στην αδικαιολόγητη άρνηση πώλησης, αγοράς ή άλλης συναλλαγής, ε)...». Του ανωτέρω άρθρου μη διακρίνοντας, η διάταξη εφαρμόζεται όχι μόνο στις οριζόντιες συμφωνίες, αλλά και στις κάθετες.

V 4α. Απαραίτητη προϋπόθεση για το βάσιμο της αίτησης που ασκείται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων είναι, μεταξύ άλλων, η αποτροπή άμεσα επικείμενου κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης στον αιτούντα ή στο δημόσιο συμφέρον. Η ανεπανόρθωτη βλάβη, έννοια γνωστή στο Διοικητικό Δίκαιο και ρυθμιζόμενη ειδικώς στα άρθρα 200-205 του νέου Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και στο άρθρο 52 π.δ. 18/1989, προϋποθέτει απειλούμενη ζημία του αιτούντος, της οποίας η επανόρθωση θα είναι αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής σε περίπτωση ευδοκίμησης του ενδίκου βοηθήματος που ασκείται κατά την τακτική διαδικασία. Δεν αρκεί, δηλαδή, η πιθανολόγηση απλής χρηματικής ζημίας του αιτούντος, αλλά απαιτείται να συντρέχει ιδιαίτερη οικονομική δυσχέρεια, η οποία να μπορεί να αποβεί καταστρεπτική για τον αιτούντα ή να επιφέρει ισχυρό οικονομικό κλονισμό του (ΕΑ 218/ΙΙΙ/2002 και ΕπΑνΣτΕ 484/2001, Αρμ. 2002, 112.). Σε περίπτωση που δεν πιθανολογείται η ύπαρξη τέτοιας βλάβης η αίτηση απορρίπτεται ως ουσιαστικά αβάσιμη (ΕΑ 266/IV/2004, 251/ΙΙΙ/2003, 250/ΙΙΙ/2003, 247/ΙΙΙ/2003, 240/ΙΙΙ/2003, 239/ΙΙΙ/2003, 230/ΙΙΙ/2003, 26/ΙΙ/1998, 124/1998).

V 4β. Από τα συλλεχθέντα και προσκομισθέντα στοιχεία πιθανολογήθηκαν ότι : (α) Ο έντυπος τύπος που διακινεί η ΑΡΓΟΣ μέσω της υποπράκτορά της, ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ, στο Νομό Φθιώτιδας και ειδικότερα στην Λαμία, όπου βρίσκεται το περίπτερο της αιτούσας, φαίνεται να καλύπτει (i) ποσοστό [...]%-[...]% της αξίας των καθαρών πωλήσεων έντυπου τύπου της αιτούσας, αλλά και της προμήθειας που αυτή λαμβάνει από την διακίνηση τύπου, (ii) ποσοστό άνω του [...]% των συνολικών ακαθαρίστων εσόδων της και (iii) ποσοστό άνω του [...]% των συνολικών κερδών της, (β) Η κοινή άποψη της Ε.Ι.Η.Ε.Α και της Επιτροπής άρθ.3 ότι: «Το ισχυρό ενδιαφέρον των ιδιοκτητών καταστημάτων ψιλικών ή περιπτέρων να διαθέτουν Τύπο δεν οφείλεται στο ότι το κέρδος από την πώλησή του είναι μεγάλο. Το αντίθετο: στις περισσότερες περιπτώσεις, το κέρδος αυτό ..., ανέρχεται σε ποσοστό 6%-10%, τη στιγμή που το ποσοστό του κέρδους τους από τη διάθεση άλλων προϊόντων κυμαίνεται από 25-50%. Επιθυμούν να δια-

θέτουν Τύπο διότι αποτελεί μέσο προσέλκυσης πελατών («κράχτη»), αφού αυτός που αγοράζει εφημερίδες [και περιοδικά] αγοράζει συνήθως και άλλα αγαθά», επιβεβαιώνει τους ισχυρισμούς της αιτούσας ότι η άρνηση πώλησης εκ μέρους των καθών θα έχει δυσμενείς συνέπειες για την εν γένει λειτουργία του περιπτέρου της, αφού η διακοπή της προμήθειας αυτού με έντυπα έχει άμεσο αντίκτυπο στη συνολική οικονομική πορεία της αιτούσας με την απώλεια σημαντικού αριθμού πελατών και την παράλληλη μείωση των πωλήσεών της και στα λοιπά προϊόντα που διαθέτει και που συνιστούν «αγορές ευκαιρίας», αφού είναι γενικώς παραδεκτό ότι ο μέσος καταναλωτής από το περίπτερο που θα προμηθευτεί την εφημερίδα και το περιοδικό του, θα αγοράσει και τα τσιγάρα του και άλλα προϊόντα που ικανοποιούν ανάγκες που προκύπτουν από στιγμιαία παρόρμηση (π.χ. τσίχλες, αναψυκτικά κ.ά.).

V 4γ. Στη Σύμβαση μεταξύ των δύο καθών αναφέρεται ότι η υποπράκτορας πρέπει να διανέμει τον τύπο, σε επιλεγμένα σημεία πώλησης κατόπιν εντολής και οδηγιών της ΑΡΓΟΣ και του Εκδότη, υποχρεούται δε, μετά από έγγραφη έγκριση ή οδηγία της ΑΡΓΟΣ, να αυξομειώνει τον αριθμό των σημείων πώλησης τύπου, ανάλογα με τις εκάστοτε διαμορφούμενες συνθήκες της αγοράς. Στους όρους που περιλαμβάνονται στη Σύμβαση δεν αναφέρεται υποχρέωση του υποπράκτορα να αναλαμβάνει ευθύνη σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των τελικών σημείων πώλησης. Πέραν των συμβατικών αυτών όρων σύμφωνα με τη νομοθεσία, η οποία διέπει τη διανομή του τύπου, η διακοπή της προμήθειας τύπου προϋποθέτει ανάκληση της άδειας τύπου από την Επιτροπή άρθ.3.

V 4ε. Η εγγύτητα των άλλων περιπτέρων που δραστηριοποιούνται στην ίδια με την αιτούσα σχετική γεωγραφική αγορά και οι σχέσεις (πελατειακές και φιλικές) που αναπτύσσονται μεταξύ των περιπτερούχων και των πελατών που πραγματοποιούν καθημερινά αγορές από αυτούς (εφημερίδες, τσιγάρα, κ.λπ. προϊόντα), ειδικά στις επαρχιακές πόλεις, αποτελούν σημαντικό ανασταλτικό παράγοντα για την ανάκτηση των πελατών που θα χάσει η αιτούσα, και οι οποίοι σε αναζήτηση της εφημερίδας της επιθυμίας τους θα αναγκασθούν να στραφούν σε άλλες πηγές προμήθειας (περίπτερα) για μακρό χρονικό διάστημα, καθώς επίσης και για την επανόρθωση της βλάβης που η αιτούσα αναμένεται να υποστεί.

V 4στ. Από τα στοιχεία που η αιτούσα προσκόμισε, πιθανολογήθηκε ότι: (α) Η οικονομική της δραστηριότητα δεν περιορίζεται στην πώληση μόνον των εφημερίδων που διακινεί η ΑΡΓΟΣ και η υποπράκτοράς της ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ, αλλά (i) πωλεί και τις εφημερίδες που διακινεί η ΕΥΡΩΠΗ, η οποία και συνεχίζει να την προμηθεύει, (ii) και άλλα προϊόντα (τσιγάρα, ζαχαρώδη, αναψυκτικά κ.λπ.). (β) Η πορεία της αιτούσας την περίοδο 2000-2004 ήταν ανοδική. Δεδομένου δε του γεγονότος ότι: (i) η διακοπή συνεργασίας της με την πρώτη των καθών έλαβε χώρα ουσιαστικά τον Νοέμβριο 2004, οπότε δεν επηρέασε σημαντικά τα οικονομικά στοιχεία του έτους 2004, (ii) από τα οικονομικά στοιχεία που προσκόμισε η αιτούσα για το 1ο τρίμηνο του 2005, δεν καθίσταται εφικτό να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με το μέγεθος της οικονομικής βλάβης που υπέστη η αιτούσα τους μήνες μετά την διακοπή της συνεργασίας της με τις καθών και για την σημαντική παράλληλη μείωση των πωλήσεών της σε άλλα προϊόντα, όπως π.χ. τα τσιγάρα. Πέραν της βλάβης την οποία η αιτούσα επικαλείται, από 18/03/2005 η πρώτη καθής επανέλαβε την προμήθεια εντύπων στο συγκεκριμένο σημείο πώλησης, γεγονός το οποίο κατά την ακροαματική διαδικασία και η αιτούσα συνομολόγησε. Η καθής δε έχει ήδη προσφύγει στην Επιτροπή του άρθρου 3 με αίτημα την ανάκληση της άδειας πώλησης εντύπων από την αιτούσα.

V 4ζ. Συνεπώς, συνεκτιμώντας όλα τα ανωτέρω, η Επιτροπή κρίνει ότι δεν πληρούται η δεύτερη προϋπόθεση λήψης ασφαλιστικών μέτρων, αφού από τα προσκομισθέντα στοιχεία πιθανολογείται μεν η χρηματική ζημία της αιτούσας, αλλά δεν τεκμηριώνεται ότι συντρέχει ιδιαίτερη οικονομική δυσχέρεια, η οποία μπορεί να αποβεί καταστρεπτική γι' αυτήν ή να επιφέρει ισχυρό και μη επανορθώσιμο οικονομικό κλονισμό της, ενόψει μάλιστα του γεγονότος ότι η επανάληψη της προμήθειας εντύπων στην αιτούσα από 18/03/2005 περιορίζει, προς το παρόν τουλάχιστον, την όποια πιθανολογούμενη οικονομική βλάβη της στην περίοδο από 3.12.2004 έως 18.3.2005.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει ως ουσιαστικά αβάσιμη την υπ' αριθμ. πρωτ. 831/18.2.2005 αίτηση της εταιρείας Β. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ - Δ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ο.Ε. για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά των εταιριών ΑΦΟΙ Γ. ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ Ο.Ε. και ΑΡΓΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ, ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΝ, ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ.

Η απόφαση εκδόθηκε την 5η Ιουλίου 2005.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΖΗΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ	ΑΙΚΑΤ. ΤΡΙΒΕΛΗ

(2)

Συμπληρωματική Εισήγηση της Γραμματείας, με υπ' αριθμ. πρωτ. 2102/15.4.2005, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 277/IV/2005 Απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού,

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
(ΑΠΟΦΑΣΗ[1] Αριθμ. 283/IV/2005)

Συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεων του 1ου ορόφου των Γραφείων της, την 3η Ιουνίου 2005, ημέρα Παρασκευή και ώρα 12:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σπυρίδων Ζησιμόπουλος
Μέλη : Νικόλαος Γεράσιμος
Νικόλαος Καραμητσάνης, κωλυομένου του τακτικού Θεόδωρου Δεληγιαννάκη,
Παναγιώτης Μαντζουράνης,
Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,
Λεωνίδας Νικολούζος,
Απόστολος Ρεφενές, κωλυομένου του τακτικού Ιωάννη Κατσουλάκου και
Γεώργιος Τριανταφυλλάκης.

---

[1] Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β΄/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...].

Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

Γραμματέας : Ηλιάνα Κούτρα, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η υπ' αριθμ. πρωτ. 2102/15.4.2005 συμπληρωματική Εισήγηση, σύμφωνα με την 277/IV/2005 Απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ως προς το ύψος του προς επιβολή προστίμου προς τον ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ ΕΛΛΑΔΟΣ για παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 703/1977, όπως ισχύει, και 81 παρ. 1 ΣυνθΕΚ καθώς επίσης και προς τις εταιρείες ΑΤΛΑΝΤΙΚ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ΑΔΕΛΦΟΙ ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕ, Διαμαντής Μασούτης Α.Ε. ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ, ΜΕΤΡΟ Ανώνυμος Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρία Ειδών Διατροφής & Οικιακής Χρήσης, Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, ΤΡΟΦΙΝΟ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Ειδών Σούπερ Μάρκετ και ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ιδίου ως άνω νόμου και 81 παρ. 1 της ως άνω Συνθήκης, κατόπιν αυτεπάγγελτης έρευνας στον κλάδο επιχειρήσεων λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ που διεξήγαγε η Γραμματεία.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν: α) Για τον ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ ΕΛΛΑΔΟΣ (εφεξής και ΣΕΣΜΕ) ο νόμιμος εκπρόσωπός του Παντελής Παντελιάδης, μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων Δημήτρη Τζουγανάτου και Γιώργου Γιαννόπουλου, β) Για την εταιρεία ΑΤΛΑΝΤΙΚ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (εφεξής ΑΤΛΑΝΤΙΚ), ο νόμιμος εκπρόσωπός της Εμμανουήλ Αποστόλου, Πρόεδρος του Δ.Σ. αυτής μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου, Δημήτρη Μαγκλάρα, γ) Για την εταιρεία ΑΔΕΛΦΟΙ ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕ (εφεξής ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΣ), ο πληρεξούσιος δικηγόρος της, Δημήτρης Γαλάνης, δ) Για την εταιρεία Διαμαντής Μασούτης Α.Ε. ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ (εφεξής Διαμαντής Μασούτης Α.Ε), οι πληρεξούσιοι δικηγόροι της, Ελευθέριος Σκαλίδης και Ιωάννης Δρυλλεράκης, ε) Για την εταιρεία ΜΕΤΡΟ Ανώνυμος Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρία Ειδών Διατροφής & Οικιακής Χρήσης (εφεξής ΜΕΤΡΟ), ο πληρεξούσιος δικηγόρος της Δημήτρης Μαγκλάρας, στ) Για την εταιρεία Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (εφεξής ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ), ο νόμιμος εκπρόσωπός της Γρηγόριος Παπαδόπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος αυτής μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων, Ιωάννη Δρυλλεράκη και Εμμανουήλ Δρυλλεράκη, ζ) Για την εταιρεία ΤΡΟΦΙΝΟ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Ειδών Σούπερ Μάρκετ (εφεξής ΤΡΟΦΙΝΟ), ο πληρεξούσιος δικηγόρος της, Ιωάννης Παϊταζόγλου και η) Για την εταιρεία ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (εφεξής ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ), ο νόμιμος εκπρόσωπός της Κων/νος Μαχαίρας, Γενικός Διευθυντής αυτής μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων, Αναστασίας Δρίτσα και Αγγελικής Κανελλοπούλου.

Στην αρχή της συνεδρίασης ο λόγος δόθηκε στην Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την γραπτή εισήγηση της Γραμματείας και λαμβανομένων υπόψη όσων αναφέρονται στο σκεπτικό της εισήγησης, πρότεινε:

«1) Να επιβληθεί στο ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ ΕΛΛΑΔΟΣ πρόστιμο ύψους δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ.

2) Να επιβληθεί στις εταιρείες πρόστιμο ύψους:

- ΑΤΛΑΝΤΙΚ Α.Ε. : 268.800 ευρώ
- ΑΔΕΛΦΟΙ ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΙ Α.Ε.Β.Ε. : 332.531 ευρώ
- Διαμαντής Μασούτης Α.Ε. ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ : 217.365 ευρώ
- ΜΕΤΡΟ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ : 211.375 ευρώ
- Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε. : 382.403 ευρώ
- ΤΡΟΦΙΝΟ Α.Β.Ε.Ε. ΑΝΩΝΥΜΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΔΩΝ SUPER MARKETS : 6.000 ευρώ
- ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. SUPER MARKETS : 450.774 ευρώ,

3) Να υποχρεωθεί ο ως άνω Σύνδεσμος και Εταιρείες να παραλείψουν στο μέλλον οιασδήποτε μορφής σύμπραξη που έχει ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή την νόθευση του ανταγωνισμού.

4) Να απειληθεί κατά του ως άνω Συνδέσμου πρόστιμο ύψους τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ και ύψους τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ σε εκάστη των ανωτέρω Εταιρειών, σε περίπτωση επανάληψης των αναφερομένων στο διατακτικό της υπ' αριθμ. 277/IV/2005 απόφασή Σας παραβάσεων.»

Στην συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι του ΣΕΣΜΕ και των ανωτέρω εταιρειών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις αυτών, έδωσαν διευκρινίσεις, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν να μην γίνει δεκτή η πρόταση της Γραμματείας και να απευθυνθεί σύσταση προς τον ΣΕΣΜΕ και τις ανωτέρω εταιρείες, αναφερόμενοι και στα υπομνήματα που θα καταθέσουν.

Ολοκληρωθείσας της συζητήσεως, ο Πρόεδρος της Επιτροπής κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερομένων έδωσε προθεσμία έως την Παρασκευή 10η Ιουνίου 2005, προκειμένου να καταθέσουν τα υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 17η Ιουνίου 2005 ημέρα Παρασκευή και ώρα 12:00 την οποία συνέχισε την 27η Ιουνίου 2005, ημέρα Δευτέρα και ώρα 14:00, στην ίδια ως άνω αίθουσα και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διατύπωσαν, προφορικώς και εγγράφως και τα υπομνήματα που κατέθεσαν οι ενδιαφερόμενες εταιρίες και την ενώπιον της Επιτροπής εν γένει συζήτηση της υποθέσεως:

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ.1 και 2 του ν.703/1977 «1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, αν διαπιστώσει, είτε αυτεπάγγελτα είτε κατόπιν καταγγελίας είτε κατόπιν αιτήσεως του Υπουργού Ανάπτυξης για διεξαγωγή σχετικής έρευνας, παράβαση των άρθρων 1 παρ.1, 2 μπορεί με απόφασή της :

α) να απευθύνει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων συστάσεις να παύσουν την παράβαση,

β) να υποχρεώσει τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να παύσουν την παράβαση και να παραλείψουν αυτή στο μέλλον,

γ) να απειλήσει πρόστιμο ή χρηματική ποινή ή και τα δύο στην περίπτωση συνέχισης ή επανάληψης της παράβασης,

δ) να θεωρήσει ότι κατέπεσε το πρόστιμο ή η χρηματική ποινή ή και τα δύο, όταν με απόφαση της βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη,

ε) να επιβάλλει πρόστιμο στις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που υπέπεσαν στην παράβαση.

2. Το κατά την προηγούμενη παράγραφο επιβαλλόμενο ή απειλούμενο πρόστιμο μπορεί να φτάνει μέχρι ποσοστού δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των ακαθαρίστων εσόδων της επιχείρησης της τρέχουσας ή της προηγούμενης της παράβασης χρήσης. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο προβλεπόμενη χρηματική ποινή ανέρχεται μέχρι του ποσού των δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών για κάθε ημέρα καθυστέρησης συμμόρφωσης προς την απόφαση και από την ημερομηνία που θα ορίσει η απόφαση».

Καταρχάς, αναφορικά με την τηρηθείσα ενώπιον της Επιτροπής διαδικασία, λεκτέα τα εξής: Η προβληθείσα από τις καθών επιχειρήσεις ένσταση ακυρότητας της διαδικασίας λόγω παραβίασης του δικαιώματος άμυνας εξαιτίας του ότι η Επιτροπή εξέδωσε πρώτα την απόφαση, με την οποία διαπίστωσε τις παραβάσεις των άρθρων 1 παρ. 1 του ν.703/1977, όπως ισχύει και 81 παρ. 1 της ΣυνθΕΚ και στη συνέχεια με ξεχωριστή απόφαση κρίνει επί της επιβολής των κυρώσεων, απορρίπτεται διότι ο ν.703/1977, όπως ισχύει δεν απαγορεύει στην Επιτροπή την εξέταση χωριστά της παράβασης των ουσιαστικών διατάξεων προστασίας του ανταγωνισμού από την επιβολή των προστίμων, αρκεί να έχουν τηρηθεί κάθε φορά οι διατάξεις περί της διαδικασίας που προβλέπονται τόσο στο ν.703/1977, όπως ισχύει (άρθρα 3, 8, 8β, 9 και 12) όσο και στον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΚΥΑ 963/30.3.2001 άρθρα 10 επ.).

Ούτε όμως επί της ουσίας εθίγη το δικαίωμα ακρόασης, δεδομένου ότι οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις στη συζήτηση της υπό κρίση υπόθεσης ενώπιον της Επιτροπής, νομίμως κλητεύθηκαν και έλαβαν μέρος σε αυτές μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων τους, αναπτύσσοντας αναλυτικώς τις θέσεις τους, προφορικώς και εγγράφως, γνωρίζοντας ευθύς εξαρχής σαφώς τις κατηγορίες που τους βάρυναν, τις πράξεις που τους καταλογίζονταν και τις κυρώσεις που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία. Συνεπώς, ούτε το δικαίωμα ακρόασης, ούτε της παράστασης με δικηγόρο εθίγη, ούτε οποιοδήποτε από όσα δικαιώματα προβλέπει ο ν.703/1977, όπως ισχύει. (παράβαλε σχετικά και απόφαση Διοικ.Εφ.Αθ. υπ' αριθμ. 3734/2003 «Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η εισήγηση συγκεκριμένου ύψους προστίμου από μέρους της Γραμματείας της Επιτροπής συνιστά παραβίαση της αρχής της προηγούμενης ακρόασης του διοικουμένου, την οποία κατοχυρώνει η διάταξη του άρθρου 20 παρ. 2 του Συντάγματος. Ο πιο πάνω ισχυρισμός πρέπει επίσης να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι εκτελεστή διοικητική πράξη βλαπτική για την προσφεύγουσα αποτελεί μόνο η προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, πριν από την έκδοση της οποίας η προσφεύγουσα ανέπτυξε προφορικώς και εγγράφως τις απόψεις της για όλα τα αμφισβητούμενα ζητήματα»).

Αναφορικά με τις κυρώσεις που πρέπει να επιβληθούν για τις διαπιστωθείσες από την Επιτροπή Ανταγωνισμού με την υπ' αριθμ. 277/IV/2005 απόφασή της παραβάσεις, λεκτέα τα εξής:

Ο ΣΕΣΜΕ αποτελεί ένωση επιχειρήσεων σύμφωνα με την έννοια του ν. 703/1977, όπως αναλυτικά αναφέρεται στην ως άνω υπ' αριθμ. 277/IV/2005 απόφαση, η δε κριθείσα με την ως άνω απόφαση παράβασή του υπόκειται τόσο στο ελληνικό όσο και στο κοινοτικό δίκαιο.

Σύμφωνα με το ανωτέρω αναφερθέν άρθρο 9 του ν.703/1977 και την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 14.1.1998 - Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων - για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου η Επιτροπή Ανταγωνισμού λαμβάνει υπόψη της τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης.

Η σοβαρότητα της παράβασης εκτιμάται με βάση το χαρακτήρα της παράβασης και την έκταση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς. Στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή Ανταγωνισμού με την ως άνω υπ' αριθμ. 277/IV/2005 απόφασή της, έκρινε κατά πλειοψηφία ότι η παράβαση αποτελούσε παρέμβαση στη διαμόρφωση των τιμών, η δε γεωγραφική της εμβέλεια κάλυπτε όλη την Ελληνική επικράτεια. Πρόκειται επομένως για σοβαρή παράβαση. Στην ίδια απόφαση, η Επιτροπή Ανταγωνισμού δέχθηκε ότι η διάρκεια της παράβασης ήταν τουλάχιστον έξι μήνες, δεδομένου ότι κατά δήλωση των μερών, ο κατάλογος που κατήρτισε ο ΣΕΣΜΕ ίσχυσε και εφαρμόσθηκε από όλους τουλάχιστον για το πρώτο εξάμηνο του 2002.

Περαιτέρω, η αντιανταγωνιστική αυτή συμπεριφορά του ΣΕΣΜΕ κρίθηκε ικανή να προξενήσει ζημία στους λοιπούς οικονομικούς παράγοντες της αγοράς. Όπως αναφέρεται ρητά στην απόφαση «Με την ενιαία εφαρμογή του καταλόγου, επιβραβεύονται εκείνες οι επιχειρήσεις που δεν επιθυμούν ή δεν μπορούν να ανταγωνισθούν στη συγκεκριμένη αγορά, τιμωρούνται όμως αναπόφευκτα οι επιχειρήσεις που βελτιώνοντας τις λειτουργικές τους δαπάνες ή τη διάρθρωση του κεφαλαίου τους ή τις υπηρεσίες που παρείχαν προς τους προμηθευτές τους, θα μπορούσαν να μεταφέρουν το όφελος αυτό στον καταναλωτή».

Όσον αφορά στον πραγματικό αντίκτυπο που είχε η εν λόγω αντιανταγωνιστική συμπεριφορά στην αγορά, αυτός εξετάζεται μόνο εφόσον είναι δυνατόν να υπολογισθεί. Σε κάθε περίπτωση όπως αναφέρεται στην ως άνω απόφαση, ο ΣΕΣΜΕ εξέφρασε ρητά τη βούλησή του να επιβάλει στα μέλη του και στους προμηθευτές των μελών του τον κατάλογο ποσοστών εκπτώσεων επί τιμολογίου, επιβλέποντας στη συνέχεια την πιστή τήρησή του.

Όπως δε αναφέρει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην απόφασή της Belgian architects της 24.6.2004, «δεν είναι ανάγκη να προσμετρηθεί ο ακριβής αντίκτυπος στην αγορά, γιατί κάτι τέτοιο δεν είναι εύκολο να υπολογισθεί με ακρίβεια, δεδομένου ότι υπάρχουν και άλλοι εξωτερικοί παράγοντες που επιδρούν στις τιμές, πέραν της αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς. Το γεγονός ότι οι καθορισμένες αμοιβές ίσχυσαν και εφαρμόστηκαν στην πράξη αναγκαία δημιούργησε τον κίνδυνο οι τιμές να διαμορφωθούν σε υψηλότερο επίπεδο από όταν λειτουργούσε ελεύθερα ο ανταγωνισμός».

Επιπλέον, από το μέγεθος και την οικονομική ισχύ των εμπλεκομένων επιχειρήσεων συνάγεται ότι αυτές διέθεταν τις γνώσεις και τα νομικοοικονομικά μέσα που χρειάζονται για να μπορούν να αξιολογήσουν τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς τους και των συνεπειών της από την άποψη του δικαίου του ανταγωνισμού.

Για τον υπολογισμό του προστίμου, το άρθρο 9 παρ. 2 του ν. 703/1977, όπως ισχύει, αναφέρεται σε ποσοστό έως δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των ακαθαρίστων εσόδων της επιχείρησης της τρέχουσας ή της προηγούμενης της παράβασης χρήσης.

Η προαναφερθείσα Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον υπολογισμό των προστίμων ορίζει ότι «το ύψος του προστίμου που επιβάλλεται κάθε φορά πρέπει να είναι τέτοιο, ώστε να έχει την ενδεδειγμένη αποτρεπτική χρησιμότητα».

Στο μέτρο που η επιμέτρηση του αποτρεπτικού χαρακτήρα του προστίμου είναι συνάρτηση του κέρδους που προσπορίζονται όσοι επωφελούνται από την εφαρμογή του παράνομου μέτρου, εξυπακούεται ότι κατά τον υπολογισμό του προστίμου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλοι όσοι επωφελήθηκαν από την εφαρμογή του επίμαχου μέτρου. Ως εκ τούτου, όταν επιβάλλεται πρόστιμο σε ένωση επιχειρήσεων, ο καθορισμός του ανωτάτου δυνατού ύψους του προστίμου καθίσταται δυνατός με τον συνυπολογισμό του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων μελών της, όπως έχει πάγια γίνει δεκτό και από τη νομολογία του ΠΕΚ και του ΔΕΚ.

Συγκεκριμένα, στην απόφαση για τις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Τ-39/92 και Τ- 40/92 (απόφαση Groupement des cartes bancaires, 23.2.1994, παρ. 137) το ΠΕΚ σημειώνει: «Πράγματι, η επιρροή που μπορεί να άσκησε μια ένωση επιχειρήσεων στην αγορά δεν εξαρτάται από τον δικό της κύκλο εργασιών, ο οποίος δεν αποτελεί συνάρτηση ούτε του μεγέθους, ούτε της οικονομικής ισχύος

της, αλλά από τον κύκλο εργασιών των μελών της, ο οποίος αποτελεί ένδειξη περί του μεγέθους και της οικονομικής της ισχύος».

Οπως δε αναφέρεται ρητά και στις αποφάσεις ΔΕΚ C-298/98 Metsa-Serla Sales Oy της 16.11.2000 στην παρ. 66 και ΠΕΚ Τ-213/95 SCK της 22.10.1997, παρ. 252, «όταν επιβάλλεται πρόστιμο σε ένωση επιχειρήσεων, που αυτή καθαυτή διαθέτει κύκλο εργασιών που συνήθως δεν αντιστοιχεί προς το μέγεθος ή την ισχύ της στην αγορά, ο καθορισμός προστίμου έχοντος αποτρεπτικό χαρακτήρα καθίσταται δυνατός μόνον αν συνυπολογισθούν οι κύκλοι εργασιών των επιχειρήσεων μελών της (βλ. επίσης στην ίδια κατεύθυνση Musique Diffusion francaise κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ.1825, σκέψεις 120-121)».

Αντίθετη ερμηνεία «θα καθιστούσε άνευ αντικειμένου και ανίσχυρο το άρθρο 85 παράγραφος 1, καθώς και το άρθρο 15 του Κανονισμού 17, καθόσον θα αρκούσε στις επιχειρήσεις που έχουν πολύ σημαντικό κύκλο εργασιών και αποφασίζουν να παραβούν το άρθρο 85 παράγραφος 1, να συστήσουν ένωση και να επιβάλλουν, στην ένωση αυτή να λάβει αποφάσεις αντιβαίνουσες στην εν λόγω διάταξη, ώστε να μην μπορεί η Επιτροπή να επιβάλει πρόστιμο μεγαλύτερο του 1.000.000 ECU, ανεξαρτήτως της βαρύτητας της διαπραχθείσας παραβάσεως ή του μεγέθους των επιχειρήσεων που επωφελήθηκαν από την παράβαση» (ΠΕΚ συνεκδικασθείσες υποθέσεις Τ-39/92 και Τ- 40/92, Groupement des cartes bancaires, 23.2.1994, παράγραφος 132).

Ο τρόπος εξάλλου που το Συμβούλιο της Ε.Ε. μετέφρασε σε θετικό δίκαιο όλη την προγενέστερη επί του θέματος νομολογία, επιβεβαιώνει την άποψη ότι όταν η παράβαση που διέπραξε η ένωση επιχειρήσεων συνδέεται με τις δραστηριότητες των μελών της, τότε το πρόστιμο δεν υπερβαίνει το 10% του αθροίσματος του συνολικού κύκλου εργασιών κάθε μέλους που συμμετέχει ενεργά στην αγορά που έχει επηρεασθεί από την παράβαση που διέπραξε η ένωση (άρθ. 23 Κανονισμού 1/2003).

Στην προκειμένη περίπτωση ο ΣΕΣΜΕ είναι σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που δεν αναπτύσσει επιχειρηματική δραστηριότητα και δεν πραγματοποιεί κύκλο εργασιών (τα ακαθάριστα έσοδα το 2001 ανήλθαν μόλις σε 62.070 ευρώ). Η διαπραγματευτική του δύναμη, καθώς και η θέση του στην αγορά δεν είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από τα εκάστοτε μέλη του (φυσικά ή νομικά πρόσωπα), αλλά αντιθέτως πηγάζει ευθέως από την οικονομική ισχύ, τη διαπραγματευτική δύναμη και θέση στην αγορά εκάστου των μελών του.

Συνέπεια των ανωτέρω και με στόχο την αποτελεσματική εφαρμογή του ν. 703/1977 και του άρθρου 81 ΣυνθΕΚ που ερείδεται σε υπέρτερο δημόσιο συμφέρον όπως ρητά αναφέρεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2002 για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης, σύμφωνα με τον οποίο» η Επιτροπή Ανταγωνισμού και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως αρμόδιες για την εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης, ενεργούν προς χάριν του δημόσιου συμφέροντος και συνεργάζονται στενά με στόχο την προάσπιση του ανταγωνισμού «(βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη συνεργασία στο πλαίσιο του δικτύου των αρχών ανταγωνισμού, παρ. 1, 2004/C 101/03 και νομολογία ΔΕΚ Europemballage and Continental Can v. Commission, (6/72) [1973] Συλλ. Νομολ. 215 (αγγλ. έκδ.), παρ. 24, Commercial Solvents v. Commission [1974] Συλλ. Νομολ. (αγγλ. έκδ.) 223, παρ. 32, Metro v. Commission, (no 1) [1977], Συλλ. Νομολ. (αγγλ. έκδ.) 1875, παρ. 20), η Επιτροπή λαμβάνει ως βάση υπολογισμού του ύψους του προστίμου, το συνολικό κύκλο εργασιών των μελών του ΣΕΣΜΕ στην εγχώρια αγορά για το έτος 2001, ποσό που ανέρχεται σε 5,428 δισεκατομμύρια ευρώ.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω και σταθμίζοντας τη σοβαρότητα και διάρκεια της παράβασης, η Επιτροπή επιβάλλει στον ΣΕΣΜΕ πρόστιμο ύψους δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ που αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,28% του συνολικού κύκλου εργασιών των μελών αυτού στην εγχώρια αγορά για το έτος 2001, ήτοι σε ποσοστό κατώτερο του προβλεπόμενου από το άρθρο 9 παρ.2 ποσοστού 15% .

Όμως τρία μέλη της Επιτροπής διετύπωσαν την εξής γνώμη:

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 703/1977, όπως ισχύει, το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος της επιχείρησης ή της ένωσης που παραβίασε τα άρθρα 1 και 2 του ν. 703/1977, υπολογίζεται δε επί των ακαθάριστων εσόδων της τρέχουσας ή της προηγούμενης της παράβασης χρήσης.

Ειδικά σε ότι αφορά στην ένωση επιχειρήσεων, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΚ και του ΠΕΚ, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου μπορεί να ληφθεί υπόψη ο κύκλος εργασιών των μελών της εφόσον είτε τα μέλη έχουν μετάσχει στην παράβαση της ένωσης, είτε η ένωση έχει δυνάμει των εσωτερικών της κανονισμών τη δυνατότητα να δεσμεύει τα μέλη της υπό την έννοια προφανώς της οικονομικής δέσμευσης, δηλαδή της εις ολόκληρον και αλληλέγγυας ευθύνης κάθε μέλους για τις υποχρεώσεις της ένωσης, διότι εάν η δέσμευση ήταν γενικής μορφής θα ισοδυναμούσε με συμμετοχή στην παράβαση, που είναι η πρώτη διαζευκτικά προϋπόθεση (Υπ. C-298/98P, ΔΕΚ 16.11.2000 σκέψη 66, Υπ. Τ-213/95 και Τ-18/96, ΠΕΚ 22.10.1997 σκέψη 252, Υπ. C-45/1985, ΔΕΚ 27.1.1987, σκέψη 31). Ειδικά όσον αφορά το σωματείο, στην ελληνική έννομη τάξη, μπορεί να συνιστά ένωση επιχειρήσεων κατά το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει. Κατά το ελληνικό δίκαιο το σωματείο έχει νομική προσωπικότητα (άρθρα 78 και 83 ΑΚ). Δύο είναι οι κύριες υποχρεώσεις του μέλους ενός σωματείου κατά τον ελληνικό Αστικό Κώδικα, η υποχρέωση συμμετοχής στη λειτουργία του και η υποχρέωση καταβολής της εισφοράς (Παπαντωνίου, Γενικές Αρχές του Αστικού Δικαίου, 1983, σελ. 169, Γεωργιάδης, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, 2002, σελ. 192).

Εν προκειμένω ο ΣΕΣΜΕ έχει τη νομική μορφή του σωματείου. Από το Καταστατικό του, το οποίο έχει προσκομιστεί στο φάκελο της υπόθεσης, δεν προκύπτει οποιαδήποτε υποχρέωση των μελών του σωματείου, πλην της υποχρέωσης της συνδρομής-εισφοράς κατά το άρθρο 6. Περαιτέρω, με την υπ' αριθμ. 277/IV/2005 απόφαση η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπίστωσε κατά πλειοψηφία ότι η παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν.703/1977, όπως ισχύει και του άρθρου 81 παρ. 1 ΣυνθΕΚ αφορούσε το ΣΕΣΜΕ, ως ένωση επιχειρήσεων με αυτοτελή νομική προσωπικότητα. Επίσης, κατά την ανωτέρω απόφαση έγινε δεκτό ότι η μονομερής κατάρτιση τιμοκαταλόγου μπορεί να είχε τη μορφή «απλής σύστασης εφαρμογής» προς τα μέλη του ΣΕΣΜΕ (Κεφ. IV,Β, παρ. 2).

Με βάση τις ανωτέρω διαπιστώσεις, δεν μπορεί να υπολογιστεί το πρόστιμο επί τη βάσει των ακαθαρίστων εσόδων κάθε μέλους του ΣΕΣΜΕ, αλλά αποκλειστικά επί τη βάσει των ακαθαρίστων εσόδων του ΣΕΣΜΕ, πρώτον, διότι δεν προκύπτει από το καταστατικό του ΣΕΣΜΕ ή άλλο έγγραφο η οικονομική δέσμευση των μελών του για πράξεις ή παραλείψεις του σωματείου και δεύτερον, διότι στην υπ' αριθμ. 277/IV/2005 απόφαση της Επιτροπής δεν διαπιστώνεται ότι όλα τα εκατό (100) περίπου μέλη του ΣΕΣΜΕ - Επιχειρήσεις Σούπερ Μάρκετ ή συγκεκριμένος αριθμός από αυτά είχαν την ιδέα και την πρωτοβουλία να συμφωνήσουν μεταξύ τους τον περιορισμό του ανταγωνισμού και προς επίτευξη του στόχου αυτού μεταχειρί-

σθηκαν τον ΣΕΣΜΕ ως όχημα. Άλλωστε, μία τέτοια διαπίστωση θα προϋπέθετε την εισήγηση επί του θέματος της αυτοτελούς παράβασης από κάθε μέλος του ΣΕΣΜΕ της Γραμματείας της Επιτροπής, τη χορήγηση στους καταγγελλομένους του δικαιώματος ακρόασης και τέλος την επί του θέματος αυτού κρίση της Επιτροπής με την απόφασή της, διαδικασία δηλαδή που εν προκειμένω δεν ακολουθήθηκε (παράβαλε και προηγούμενη απόφαση της Επιτροπής, 83/1989).

Ούτε η επίκληση του άρθρου 23 παρ.2 του Κανονισμού 1/2003 του Συμβουλίου της 16.12.2002 «για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης» μπορεί να αποτελέσει για την Επιτροπή Ανταγωνισμού τη νόμιμη βάση υπολογισμού του προστίμου σε ένωση επιχειρήσεων με βάση το άθροισμα του συνολικού κύκλου εργασιών κάθε μέλους, διότι, με βάση το ισχύον νομικό πλαίσιο (Ν.703/1977) δεν προβλέπεται τέτοια δυνατότητα, ενώ, επίσης, δεν αποδείχθηκε ότι συντρέχουν οι ουσιαστικές προϋποθέσεις που θέτει η ανωτέρω διάταξη.

Εξ άλλου δύο εκ των ανωτέρω μειοψηφισάντων μελών διατύπωσαν την γνώμη ότι :

Σε κάθε περίπτωση η Γραμματεία πρέπει να ερευνήσει κατά πόσον οι ενέργειες όσων επιχειρήσεων συνέπραξαν στην πραγματοποίηση της παράβασης του ΣΕΣΜΕ ως προς την κατάρτιση του τιμοκαταλόγου και στην προσπάθεια εφαρμογής του συνιστούν εναρμονισμένη πρακτική, ώστε να επιβληθούν σε βάρος τους οι προβλεπόμενες κυρώσεις του Νόμου.

Όσον αφορά στην επιβολή προστίμου για τις 26.2.2004 και 23.4.2004 συναντήσεις στο ξενοδοχείο Sofitel, με βάση τα στοιχεία του φακέλου, όπως αναφέρεται στην υπ΄αριθμ. 277/IV/2005 απόφαση, την πρωτοβουλία για την οργάνωση των συναντήσεων, ανέλαβαν από κοινού οι κ.κ. Κ. Μαχαίρας - Γενικός Δντής της ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. - SUPER MARKETS, Εμμανουήλ Αποστόλου - Πρόεδρος Δ.Σ. της ΑΤΛΑΝΤΙΚ Α.Ε, Αριστοτέλης Παντελιάδης - Αντιπρόεδρος και Δ/νων Σύμβουλος της ΜΕΤΡΟ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, Νικόλαος Βερόπουλος - Πρόεδρος του Δ.Σ. της ΑΔΕΛΦΟΙ ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΙ Α.Ε.Β.Ε., Γρηγόρης Παπαδόπουλος - Δ/νων Σύμβουλος της Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε. και Ιωάννης Μασούτης - Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της Διαμαντής Μασούτης Α.Ε. ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ, ενώ στην δεύτερη συνάντηση παρευρέθηκε για κάποιο χρονικό διάστημα και ο κ. Δήμος Πάριος της ΤΡΟΦΙΝΟ Α.Β.Ε.Ε. ΑΝΩΝΥΜΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΔΩΝ SUPER MARKETS.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα της εν λόγω παράβασης, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην υπ' αριθμ. 277/IV/2005 απόφαση, συνυπολογιζομένου του γεγονότος ότι δεν επήλθε το προσδοκούμενο από τις επιχειρήσεις αποτέλεσμα λόγω της έγκαιρης παρέμβασης της Γραμματείας· της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η Επιτροπή επιβάλλει ομόφωνα στις επιμέρους καθών επιχειρήσεις τα εξής πρόστιμα :

- ΑΤΛΑΝΤΙΚ Α.Ε. : 430.080 ευρώ
- ΑΔΕΛΦΟΙ ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΙ Α.Ε.Β.Ε. : 500.713 ευρώ
- Διαμαντής Μασούτης Α.Ε. ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ : 347.784 ευρώ
- ΜΕΤΡΟ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ : 338.201 ευρώ
- Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε. : 611.844 ευρώ
- ΤΡΟΦΙΝΟ Α.Β.Ε. Ε. ΑΝΩΝΥΜΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΔΩΝ SUPER MARKETS: 6.000 ευρώ
- ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. SUPER MARKETS : 721.240 ευρώ,

ποσά που αντιστοιχούν περίπου σε ποσοστό 0,08% του συνολικού κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων στην εγχώρια αγορά για το έτος 2003, ήτοι σε ποσοστό κατώτερο του προβλεπόμενου από το άρθρο 9 παρ.2 του ν.703/1977 ποσοστού 15% επί των ακαθάριστων εσόδων του οικονομικού έτους 2003 (ενοποιημένο κύκλο εργασιών της κάθε επιχείρησης στην εγχώρια αγορά) εκάστης των ως άνω εταιρειών, πλην της εταιρείας ΤΡΟΦΙΝΟ, για την οποία το ποσοστό ανέρχεται σε 0,03% του συνολικού κύκλου εργασιών της στην εγχώρια αγορά για το έτος 2003.

Τέλος, δεδομένου ότι καθ' όλη τη διάρκεια της εκδίκασης της υπόθεσης ο ΣΕΣΜΕ και οι επιμέρους καθ' ών επιχειρήσεις αμφισβήτησαν οποιαδήποτε παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 703/1977, όπως ισχύει και του άρθρου 81 παρ. 1 ΣυνθΕΚ, η Επιτροπή Ανταγωνισμού κρίνει ότι δεν συντρέχουν λόγοι μείωσης των προστίμων λόγω συνεργασίας τους με την Επιτροπή κατά τη διοικητική διαδικασία. «Τέτοια μείωση δικαιολογείται μόνο εάν η συμπεριφορά (τους) διευκόλυνε την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση της παράβασης» (απόφαση ΔΕΚ της 16ης Νοεμβρίου 2000, υπόθεση C-298/989 Metsa-Serla Sales Oy, σκέψη 363).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

«Η Επιτροπή :

1) Επιβάλλει κατά πλειοψηφία στο ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΕΣΜΕ) πρόστιμο ύψους δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ.

2) Επιβάλλει ομόφωνα στις εταιρείες πρόστιμο ύψους :

- ΑΤΛΑΝΤΙΚ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕ: τετρακοσίων τριάντα χιλιάδων ογδόντα (430.080) ευρώ
- ΑΔΕΛΦΟΙ ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕ : πεντακοσίων χιλιάδων επτακοσίων δεκατριών (500.713) ευρώ
- Διαμαντής Μασούτης Α.Ε. ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ : τριακοσίων σαράντα επτά χιλιάδων επτακοσίων ογδόντα τεσσάρων (347.784) ευρώ
- ΜΕΤΡΟ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΕ: τριακοσίων τριάντα οκτώ χιλιάδων διακοσίων ενός (338.201) ευρώ
- Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Α.Ε.Ε. : εξακοσίων έντεκα χιλιάδων οκτακοσίων σαράντα τεσσάρων (611.844) ευρώ
- ΤΡΟΦΙΝΟ Α.Β.Ε. Ε. ΑΝΩΝΥΜΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΔΩΝ SUPER MARKETS: έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ
- ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ SUPER MARKETS Α.Ε.: επτακοσίων είκοσι μιας χιλιάδων διακοσίων σαράντα (721.240) ευρώ,

3) Σε περίπτωση επανάληψης των αναφερομένων στο διατακτικό της υπ' αριθμ. 277/IV/2005 απόφασης παραβάσεων απειλεί: α) κατά πλειοψηφία, πρόστιμο ύψους τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ σε βάρος ως άνω Συνδέσμου και β) ομόφωνα πρόστιμο ύψους τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ σε βάρος εκάστης των ανωτέρω Εταιρειών.

Η απόφαση εκδόθηκε την 5η Ιουλίου 2005.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΖΗΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ	ΗΛΙΑΝΑ ΚΟΥΤΡΑ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ